

DOI: <https://doi.org/10.31874/2309-1606-2024-30-1-23>
УДК 378.1(Марія Култаєва)

Наталія Радіонова

Марія Култаєва як ментор у подорожі самовідкриття

Слова вдячності і глибокої поваги до Марії Дмитрівни Култаєвої від її колеги і учениці Наталії Василівни Радіонової.

Мої спомини про Марію Дмитрівну розпочинаються з першої зустрічі під час складання вступного випробування до аспірантури з філософії у вересні 1997 року, коли я, мабуть ще погано розуміючи, що обираю свій професійний шлях на все життя, того ранку прийшла завчасно і вже годину як чекала у порожньому коридорі, подумки повторюючи щойно вивчене та розмірковуючи над тим, чи взагалі варто настільки радикально змінювати своє життя. Аж поки дзвінкий голос не порушив застиглу тишу. Так в моє життя ввійшла Марія Дмитрівна, привносячи мудрість і натхнення, якими вона щедро ділилася зі всіма. Її лекції для мене стали справжніми подіями, де кожен мав змогу побачити світ її очима, заглибитися у складні питання буття й зробити перші кроки у своїх наукових пошуках. Я не була аспіранткою Марії Дмитрівни, але й сама вона ніколи не поділяла аспірантів на своїх і чужих, вона завжди була відкрита до комунікації й радо допомагала кожному, часто повторюючи, що принцип субсидіарності в освіті працює наступним чином – допомагати потрібно тому, хто потребує допомоги, а потребував допомоги, на її думку, тільки той, хто наполегливо і старанно навчається. З часом я захистила дисертаційну працю в Інституті філософії НАН України (2000 р.).

Висвітлити навіть деякі фрагменти біографії Марії Дмитрівни практично неможливо поза її особистісними та інституційними зв'язками з Інститутом філософії. Високоінтелектуальна і надзвичайно гуманістична атмосфера Інституту філософії вразила мене ще під час, коли Марія Дмитрівна вперше привела мене у цей будинок «Софії», де панував світ знань, живих дискусій і вічних істин. Вона завжди вважала Інститут філософії найголовнішою домівкою свого життя, бо дух академічної свободи визначав ту інтелектуальну атмосферу, де кожен міг вільно висловлювати свої думки, незалежно від загальноприйнятих, а особливо ідеологічно заангажованих переконань. Загальновідомо, що обидві свої дис-

© Наталія Радіонова, 2024

ертації – кандидатську і докторську, вона захистила в Спеціалізованій раді Інституту філософії, але її професійне і життєве покликання стати філософом відбулося дещо ситуативно. Марія Дмитрівна готувалася до вступу в аспірантуру на філологічну спеціальність, хотіла займатися дослідженням творчості Томаса Манна, але її випадкова зустріч з Віталієм Георгієвичем Табачковським, який відразу побачив її талант і силу духу стати справжнім філософом, не залишила шансів для філології. Хоча, від її вірної подруги – Людмили Анатоліївни Ситніченко я вперше дізналась, що Марія Дмитрівна пише чарівні ліричні вірши німецькою мовою і декілька поетичних збірок було надруковано в Німеччині. Наприкінці свого життєвого шляху Марія Дмитрівна залишалася під обстрілами у Харкові, бо вона нікуди не хотіла їхати, досить суворо сказавши мені, що кожен громадянин має розділити долю свого міста і своєї держави, писала вірші. Вона читала їх своїм друзям та колегам, а мені випала щаслива доля бути першою слухачкою її глибоко екзистенційних віршів: де кожне слово – вічності слід, де кожен рядок – мов істина жорстока, де думка оживає у римах подій, крізь сумнів і віру, крізь пошук простору мрій, але світло тьмяніє і кожна хвилина тягне у війну...

Марія Дмитрівна була унікальною як філософ, надзвичайно талановитою і найкращою як перекладач, вона була неперевершеним лектором та віртуозним майстром ведення дискусій, а найголовніше – вона була Учителем і Людиною з великої літери.

Nataliia Radionova. Mariia Kulthaeva as a mentor in the journey of self-discovery

Words of gratitude and deep respect for Mariia Dmytrivna Kulthaeva from her colleague and student Nataliia Vasylivna Radionova.

Радіонова, Наталія, доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

E-mail: radionova_natali@i.ua

<https://orcid.org/0000-0001-7624-5539>

Radionova, Nataliia, Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Professor of the Department of Philosophy, G. S. Skovoroda National Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine

E-mail: radionova_natali@i.ua

<https://orcid.org/0000-0001-7624-5539>